

سیاست‌های نوین قانون‌گذاری در
مرحله تعیین کیفرهای تعزیری

فریده حسن‌زاده مقدم تیار

www.ketab.ir

سرشناسه: حسن زاده مقدم تیار، فریده، ۱۳۶۰
 عنوان و نام پدیدآور: سیاست‌های نوین قانونگذاری در مرحله تعیین کیفرهای
 تعزیری/نویسنده: فریده حسن زاده مقدم تیار؛ ویراستار: اکرم امیرکلایی.
 مشخصات نشر: آمل: نشر ورسه، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۱۸۱ ص. جدول، نمودار. ۱۴/۵×۲۱/۵ س. م.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۶۰-۵۵-۱
 وضعیت فهرست نویسی: فنیبا
 یادداشت: کتابنامه. ص. ۱۷۷-۱۸۱.
 موضوع: تعزیرات (فقه) — ایران — نمونه پژوهی
 موضوع: Ta'zir punishment (Islamic law) — Iran — case studies
 موضوع: مجازات — ایران — نمونه پژوهی
 موضوع: punishment — Iran — case studies
 موضوع: حقوق جزا — ایران — نمونه پژوهی
 موضوع: Criminal law — Iran — case studies
 رده بندی: شگره: ۹۱۳۹۷ س ۴۵ ح ۶ / ۱۹۵ PB
 رده بندی: ی. ب. ی: ۳۹۷/۳۷۵
 رده کتاب: ملی: ۴۷۷۳۵۶۶

نشر ورسه

سیاست‌های نوین قانون گذاری در مرحله
 تعیین کیفرهای تعزیری

فریده حسن زاده مقدم تیار

ویراستار: اکرم امیرکلایی

صفحه‌آرا: اعظم حسین زاده

طراح جلد: جمال سروستندان

نظارت و برنامه‌ریزی: نسیم حسینی

چاپ و صحافی: کوفی

چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

۱۲	چکیده
۱۵	فصل اوّل: کلیات تحقیق
۱۷	۱-۱- مقدمه
۱۹	۱-۲- بیان مسئله
۲۱	۱-۳- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق
۲۲	۱-۴- اهداف تحقیق
۲۳	۱-۵- سوالات تحقیق
۲۳	۱-۶- فرضیه‌های تحقیق
۲۳	۱-۷- روش تحقیق
۲۳	۱-۸- پیشینه تحقیق
۲۷	فصل دوم: مفاهیم و مبانی تحقیق
۲۹	۱-۲- مفهوم‌شناسی
۲۹	۱-۱-۲- مفهوم جرم و جرم‌شناسی
۳۷	۱-۲-۲- اقسام جرم‌شناسی
۴۲	۱-۲-۳- مفهوم مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی
۴۶	۱-۲-۴- انواع مجازات در قانون مجازات ۱۳۹۲
۵۳	۱-۲-۵- مفهوم مجازات‌های بازدارنده
۵۵	۱-۲-۲- اهداف مجازات‌ها
۵۷	۱-۲-۳- اصول حاکم بر مجازات‌ها
۶۸	۱-۲-۴- فلسفه مجازات، تشدید مجازات و تحلیل آن
۷۳	۱-۲-۵- طبقه‌بندی تشدید مجازات

۷۷	فصل سوم: ویژگی‌های مجازات‌های تعزیری
۷۹	۳-۱- جایگزین‌های مجازات زندان
۸۰	۳-۱-۱- شرایط اعطای جایگزین‌های حبس
۸۲	۳-۱-۲- مصادیق جایگزین‌های حبس
۹۳	۳-۲- کیفیات تخفیف‌دهنده یا معاف‌کننده قضایی
۱۰۰	۳-۳- تعزیرات سبب‌محور حکم
۱۰۲	۳-۴- تعزیرات ای مجازات
۱۰۵	۳-۵- آزادی شروط
۱۱۰	۳-۶- نیمه ارادی
۱۱۲	۳-۷- نظارت الکترونیکی

۱۱۵	فصل چهارم: سیر تحول تقنینی مجازات‌های تعزیری
۱۱۸	۴-۱- انواع مجازات‌های تعزیری
۱۱۸	۴-۱-۱- اعدام
۱۲۴	۴-۱-۲- جزای نقدی
۱۲۷	۴-۱-۲-۱- انواع جزای نقدی
۱۳۰	۴-۱-۳- حبس
۱۳۷	۴-۱-۴- مجازات محدودکننده آزادی
۱۳۸	۴-۱-۵- شلاق
۱۴۰	۴-۱-۶- مصادره اموال و استرداد اموال
۱۴۵	۴-۱-۷- مجازات‌های سالب حق
۱۵۱	۴-۱-۸- مجازات‌های سالب حیثیت
۱۵۴	۴-۲- رویکرد قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در تفکیک تعزیرات

۱۵۴ ۱-۲-۴ نظریات ناظر بر چگونگی تشخیص تعزیرات منصوص شرعی

۱۵۷ ۲-۲-۴ محرمات واجد نص شرعی بر قابلیت تعزیر

۱۵۷ ۳-۲-۴ محرمات واجد تعزیر مقدر شرعی

۱۵۸ ۴-۲-۴ نقد و ارزیابی نظریات

۱۶۲ ۵-۲-۴ تحلیل انتقادی رویکرد قانون گذار

۱۶۵ فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۱۶۷ ۱-۵ نتیجه گیری

۱۷۱ ۲-۵ پیشنهادات

۱۷۵ منابع و مآخذ

هنگامی که جرم یعنی رفتاری ضد اجتماعی ارتکاب می‌یابد، حاکمیت عمومی وظیفه دارد با توسل به شیوه‌های متناسب و مؤثر، ضمن پیشگیری از وقوع تکرار جرم در آینده، لزوم احترام به احکام و دستورهای خود را بار دیگر به شهروندان گوش‌زد کند. با وقوع جرم، عکس‌العمل جامعه یا به صورت مجاری است و با اقدام تأمینی. هدف اصلی از تأسیس کیفرها، مبارزه علیه بزه‌کاری و حفظ نظم و امنیت در جامعه است. هدف پژوهش حاضر، سیاست‌های نوین قانون‌گذاری در مرحله تعیین کیفرهای تعزیری می‌باشد. روش تدوین این تحقیق توصیفی-تحلیلی می‌باشد. در این روش، علاوه بر توصیف و تفسیر داده‌ها، به تحلیل آن‌ها (اطلاعات جمع‌آوری شده) نیز پرداخته می‌شود. ابزار گردآوری اطلاعات در این مرحله، آراء کتابخانه‌ای می‌باشد و در انجام آن سعی گردیده علاوه بر بهره‌جستن از منابعی‌های اساتید بزرگوار، از دیگر منابع موجود اعم از کتب، مقالات، پایان‌نامه‌ها، سایت‌های اینترنتی به منظور جمع‌آوری اطلاعات و منابع مورد نیاز به صورت جامع و گسترده استفاده گردد. یافته‌ها نشان داد که مستنبط از ماده ۱۸ ق.م.ا. تعزیر مجازاتی است که مشمول عنوان حد، قصاص یا دیه نبوده و به موجب قانون در موارد ارتکاب محرمات شرعی (مانند ارتشاء، کلاهبرداری، افترا، توهین و...) که ریشه

فقهی دارند) یا نقض مقررات حکومتی (مانند تخلف از مقررات رانندگی، جرایم علیه محیط زیست و... که در زمان شارع مقدس وجود نداشته و برحسب زمان و مکان به موجب قوانین حکومتی پدید آمده است)، تعیین و اعمال می‌گردد. نوع، مقدار، کیفیت احراء و مقررات مربوط به تخفیف، تعلیق، سقوط و سایر احکام تعزیری نیز به موجب قانون خواهد بود. در قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۰ که منسوخ شد، هیچ خبری از درجه‌بندی مجازات‌های تعزیری نبود و این موضوع در قانون مجازات مصوب ۱۳۹۲ به قانون اضافه شده است. در ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی که به بحث درجات مختلف مجازات پرداخته است، همه مجازات‌های تعزیری به شش درجه مختلف تقسیم شده‌اند. مجازات‌های درجه یک، حاوی سنگین‌ترین و مجازات‌های درجه هشت حاوی سبک‌ترین میزان کیفر هستند. بنابراین هر چه از درجه مجازات کاسته شود، مجازات شدیدتر خواهد بود صدور حکم به مجازات (درجه یک)، بدترین خبری خواهد بود که برای یک مجرم تعزیری صادر خواهد شد.

کلید واژگان: جرم، مجازات، تعزیر، قانون مجازات اسلامی